

OPIS METODY DZIAŁANIA PUNKTU
KONSULTACJI PRAWNEJ. PROCEDURA/OPIS
METODY DZIAŁANIA PUNKTU KONSULTACJI
PRAWNEJ DLA SENIORÓW ZALEŻNYCH
(UTWORZENIE STAŁEGO PUNKTU
KONSULTACJI PRAWNEJ DLA SENIORÓW

Spis treści

Część pierwsza	3
Zakres tematyczny porad, które okazują się najbardziej interesujące dla seniorów	3
Przykładowe porady prawne opracowana przez eksperta	3
Testament	4
Hipoteka	9
Renta dożywotnia	11
Finansowanie pobytu w domu opieki społecznej	12
Część druga	14
Opis funkcjonowania punktu konsultacji prawnych dla seniorów	14
Wprowadzenie	14
Organizacja pracy w punkcie	15
Wolontariat	16
Czas pracy w punkcie	16
Zakres wsparcia w punkcie	17
Pozyskiwanie partnerów	18
Kontaktowanie się z odbiorcami	18
Szczegóły funkcjonowania punktu w okresie testowania innowacji	19

Część pierwsza

Zakres tematyczny porad, które okazują się najbardziej interesujące dla seniorów

Największym zainteresowaniem seniorów korzystających z punktu konsultacji prawnych okazały się:

- **prawo spadkowe**, które reguluje księga czwarta kodeksu cywilnego zatytułowana „Spadki”,
- sporządzanie **testamentu**, którego zasady opisano w księdze czwartej kodeksu cywilnego,
- zasady **odwróconej hipoteki**, opisane w ustawie o odwróconym kredycie hipotecznym,
- zasady **renty dożywotniej**, które nie zostały jeszcze w Polsce uregulowane za pomocą ustawy,
- **finansowanie pobytu w domu pomocy społecznej**, którego zasady zostały określone w ustawie o pomocy społecznej.

Przykładowe porady prawne opracowana przez eksperta

Poniżej zamieszczono przykładowe porady prawne przygotowaną przez adwokata Krzysztofa Piaseckiego.

Testament

Testament – jest to rozrządzenie własnym majątkiem na wypadek śmierci. W Polsce kwestie związane ze sporządzaniem testamentów reguluje przede wszystkim Kodeks cywilny

Zgodnie z definicją, **osoby posiadające zdolność do czynności prawnych mogą sporządzić testament**. Zasady dziedziczenia zawarte w testamencie mają pierwszeństwo przed ustalonymi w dziedziczeniu ustawowym. Jeśli więc, sporządzając testament, nie powoła się do spadku osoby, która należy do spadkobierców ustawowych, to nie weźmie ona udziału w podziale tego majątku (tzw. masy spadkowej) po śmierci testatora.

Pamiętać należy, że **nieważny będzie testament wydrukowany na drukarce komputerowej lub napisany na maszynie i jedynie podpisany odręcznie**. Testament **nie musi** być spisany w obecności świadków.

Jeśli testament nie będzie posiadał daty jego sporządzenia, testament co do zasady pozostanie ważny, ale w niektórych przypadkach można będzie go podważyć, np. wtedy, gdy spadkodawca pozostawi kilka testamentów i nie wiadomo, jaka była kolejność ich sporządzenia (decydujący jest ostatni) albo gdy sąd pozbawi spadkodawcę zdolności do czynności prawnych i konieczne będzie ustalenie, czy testament został napisany wtedy, gdy taką zdolność spadkodawca jeszcze posiadał.

Istnieją trzy sposoby sporządzenia testamentu:

- **notarialny**
- **holograficzny** – spadkodawca sporządzi testament pismem ręcznym podpisze i opatrzy datą

- **allograficzny** – spadkodawca może sporządzić testament w ten sposób, że w obecności dwóch świadków oświadczy swoją ostatnią wolę ustnie wobec wójta, (starosty, prezydenta miasta, urzędnika stanu cywilnego, itp.). Wymienione osoby urzędowe mają obowiązek przyjąć oświadczenie i sporządzić protokół w sposób określony w ustawie.

Ponadto istnieją testamety szczególne, które można sporządzić w wyjątkowych sytuacjach. Należą do nich testament ustny, testament wojskowy, testament sporządzony na polskim statku powietrznym lub morskim.

Zgodnie art. 952 kodeksu cywilnego, **spadkodawca może oświadczyć ostatnią swoją wolę w obecności co najmniej trzech świadków**. Treść testamentu ustnego, może być stwierdzona w ten sposób, że jeden ze świadków albo osoba trzecia spíše oświadczenie spadkodawcy przed upływem roku od jego złożenia, z podaniem miejsca i daty złożenia oświadczenia oraz miejsca i daty sporządzenia pisma a pismo to podpiszą spadkodawca i dwaj świadkowie albo wszyscy świadkowie.

W wypadku kiedy treść testamentu ustnego w powyższy sposób nie została sporządzona, można ją w ciągu sześciu miesięcy od daty otwarcia spadku (daty śmierci spadkodawcy) stwierdzić przez zgodne zeznanie świadków złożone przed sądem.

Testament własnoręczny może zaginąć lub zostać zniszczony; **spisany notarialnie daje gwarancję, że nasza ostatnia wola zostanie spełniona**.

Testament notarialny

Testament notarialny sporządza **notariusz**. Gdy spadkodawca nie może stawić się w kancelarii, bo np. jest chory, może poprosić o przybycie notariusza do domu lub do szpitala i

złożyć oświadczenie woli poza kancelarią notarialną. Tak sporządzony testament też będzie ważny. Ten rodzaj oświadczenia daje większą pewność, że nasza ostatnia wola zostanie zrealizowana zgodnie z naszymi intencjami, trudniej go też będzie podważyć w sądzie.

Można go odwołać w każdy sposób, np. sporządzając nowy, niekoniecznie notarialny dokument czy też powiadamiając o tym listownie notariusza. Zniszczenie wypisu, który otrzymuje testator w kancelarii, niczego nie zmienia, bo notariusz wciąż ma oryginał dokumentu i nie wiadomo czy zniszczenie było dokonane w celu odwołania ostatniej woli czy przypadkowe.

Testament jest przechowywany w kancelarii notarialnej **przez 10 lat**. Po tym czasie zostaje przekazany do sądu, a stamtąd do archiwum państwowego.

Notarialny Rejestr Testamentów

Celem tego Rejestru jest, z jednej strony, zmniejszenie ryzyka, że testament pozostanie nieznanym lub będzie ujawniony z opóźnieniem, a z drugiej strony - ułatwienie ujawnienia tegoż testamentu po śmierci testatora.

Rejestr utworzony został przez Krajową Radę Notarialną na podstawie wewnętrznych regulacji notariatu oraz postanowień Konwencji z Bazylei z 1972 roku o stworzeniu systemu rejestracji testamentów. Zawiera on **informacje o zarejestrowanych testamentach**, natomiast nie zawiera treści testamentów. Jest to zatem **rejestr o charakterze poszukiwawczym**. Ma charakter dobrowolny rejestracja testamentu następuje na wniosek testatora złożony u dowolnego notariusza.

Wpis testamentu sporządzonego przez notariusza do rejestru nic nie kosztuje. Za życia testatora, nikt poza nim samym, nie może zapoznać się z treścią dokumentu, za to po jego

śmierci spadkobiercy z łatwością dowiedzą się, u którego notariusza szukać dokumentu. Każdy, kto okaże w dowolnej kancelarii notarialnej odpis aktu zgonu, uzyska informację o sporządzonych i zarejestrowanych testamentach określonego spadkodawcy lub o ich braku.

Informacja z rejestru obejmuje:

- numer wynikający z kolejności wpisu w rejestrze,
- datę dokonania wpisu,
- datę oraz miejsce sporządzenia testamentu notarialnego lub protokołu, dotyczącego rejestracji testamentu notarialnego;
- imiona, nazwisko i siedzibę kancelarii notariusza,
- imiona, nazwisko, imiona rodziców oraz datę i miejsce urodzenia testatora,
- numer PESEL testatora, jeżeli podlega on ewidencji ludności w Polsce, a w przypadku braku tego numeru inny podobny numer ewidencyjny, jeżeli został mu nadany za granicą.

Rejestr testamentów istnieje od roku 2011 i nie jest obowiązkowy.

Kilka testamentów

Powszechny jest pogląd, że każdy kolejny testament odwołuje następny. Ale **tak nie jest**. Jeśli jest kilka testamentów, a ich treść da się połączyć, to wszystkie są ważne. Chyba że jest wyraźnie napisane: „**Odwołuję poprzedni testament**”.

Wydziedziczenie

Fakt, że spadkodawca pominął kogoś w testamencie nie znaczy, że go wydziedziczył. Wydżiedziczenie to pozbawienie kogoś prawa do zachowku czyli części należnej każdemu spadkobiercy.

Wydziedziczyć wcale nie jest łatwo. Prawo chroni małżonka, rodziców (o ile byliby powołani do spadku z ustawy), zstępnych czyli dzieci, wnuki i prawnuki przed pozbawieniem praw do majątku zmarłego. Część wartości udziału spadkowego po prostu im się należy. Testator niewiele ma w tej kwestii do powiedzenia, chyba że osoba, którą pominął w testamencie, spełnia przesłanki do wydziedziczenia, bo np. popełniła przeciwko niemu przestępstwo, nie dbała o niego, nie szanowała, napastowała, biła. Innymi słowy: postępowała niezgodnie z zasadami współżycia społecznego lub nie dopełniała obowiązków rodzinnych.

Wskazać należy, że w przypadku wydziedziczenia dziecka nie uczestniczy ono w podziale majątku spadkowego, ale jego dzieci już tak, chyba że je także wydziedziczymy lub same notarialnie zrzekną się prawa do zachowku, bądź uzyskały darowiznę od spadkodawcy w odpowiedniej wysokości. Osoby wydziedziczone w procesie dziedziczenia są traktowane tak, jakby zmarły przed testatorem.

Co można zawrzeć w testamencie

Standardem jest, że testament ma prostą formę i treść. Jednakże testamenty mogą zawierać niestandardowe zapisy, jak np.;

- polecenie, które może dotyczyć określonego zachowania lub zaniechania,
- zapis zwykły, który polega na tym, że zapisobiorca nie nabywa przedmiotu zapisu automatycznie, po śmierci testatora, ale występuje z roszczeniem do spadkobiercy, żeby przeniósł na niego własność rzeczy, np. samochodu lub mieszkania. Gdy spadkobierca nie chce wykonać zapisu, zapisobiorca musi wystąpić o to do sądu. Zapis zwykły można sporządzić własnoręcznie,
- zapis windykacyjny, zgodnie z którym przedmiot takiego zapisu przechodzi na zapisobiorcę już w chwili otwarcia spadku. Przedmiot zapisu windykacyjnego (np.

samochód, mieszkanie, działka, akcje, itd.) od razu trafia do rąk zapisobiorcy. Zapis windykacyjny należy sporządzić notarialnie,

- podstawienie polega na tym, że można powołać spadkobiercę testamentowego na wypadek, gdyby inna osoba powołana jako spadkobierca ustawy lub testamentowy nie chciała lub nie mogła być spadkobiercą. Innymi słowy wyznaczamy spadkobiercę zapasowego. Gdy powołany do spadku np. syn odrzuci spadek (nie chce być spadkobiercą) lub umrze (nie może być spadkobiercą), w testamencie wymieniony jest np. siostrzeniec jako spadkobierca podstawiony i on dziedziczy spadek,
- przyrost polega na tym, że jeżeli spadkodawca powołał kilku spadkobierców testamentowych, a jeden z nich nie chce lub nie może być spadkobiercą, przeznaczony dla niego udział przypada pozostałym spadkobiercom testamentowym, proporcjonalnie do ich udziałów w schedzie.

Hipoteka

Hipoteka to inaczej ograniczone prawo rzeczowe, które może być ustanowione w księdze wieczystej nieruchomości. Celem hipoteki jest zabezpieczenie wierzytelności, na przykład kredytu mieszkaniowego. Istnieje kilka podstawowych rodzajów hipotek.

Hipoteka w świetle przepisów prawa

Wszelkie zasady ustanawiania ograniczonego prawa rzeczowego, jakim jest hipoteka, zostały ujęte w przepisach ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o księgach wieczystych i hipotece. Art. 65 ust. 1 niniejszej ustawy wskazuje, że w celu zabezpieczenia oznaczonej wierzytelności wynikającej z określonego stosunku prawnego, można dokonać obciążenia nieruchomości

prawem, na mocy którego wierzyciel będzie mógł dochodzić zaspokojenia swoich roszczeń z nieruchomości, bez względu na to, czyją staje się ona własnością. Ma on równocześnie pierwszeństwo przed wierzycielami osobistymi właściciela nieruchomości. W sumie wyróżnia się cztery rodzaje hipotek: przymusową, kaucyjną, odwróconą i umowną. Wszystkie mogą być ustanowione na nieruchomości, na użytkowaniu wieczystym, wierzytelności zabezpieczonej hipoteką oraz na spółdzielczym własnościowym prawie do lokalu.

Hipoteka umowna

Pod pojęciem hipoteki umownej należy rozumieć hipotekę, jaką ustanawia się jako zabezpieczenie dla banku przy zaciąganiu kredytu. Właściciel nieruchomości za pośrednictwem hipoteki umownej oświadcza, że wziął od kredytodawcy pieniądze na zakup danej nieruchomości i że spłaci swój dług w terminie.

Hipoteka przymusowa

To hipoteka obciążająca nieruchomość, ale wbrew woli jej właściciela. Najczęściej taka sytuacja ma miejsce wówczas, gdy wierzytelność została stwierdzona tytułem wykonawczym na podstawie orzeczenia sądu.

Hipoteka kaucyjna

Obecnie hipoteka kaucyjna nie znajduje zastosowania przy zabezpieczaniu wierzytelności. Niegdyś była ona ustanawiana w sytuacji, gdy w dniu ustalania zabezpieczenia nie można było precyzyjnie określić wartości wierzytelności. Wówczas hipoteka kaucyjna określała górną granicę kwoty zobowiązania, jaka mogła być wynikiem zawartej umowy cywilnoprawnej. Hipoteka kaucyjna została ostatecznie zniesiona w dniu 20 lutego 2011 roku, wraz z nowelizacją ustawy o księgach wieczystych i hipotece.

Hipoteka odwrócona

Ustawa o odwróconym kredycie hipotecznym pozwala na ustanowienie odwróconej hipoteki. Polega ona na tym, że bank lub instytucja finansowa płaci klientowi świadczenie, ale po jego śmierci ma prawo do lokalu mieszkalnego, na którym była ustanowiona hipoteka odwrócona.

Renta dożywotnia

Renta dożywotnia to rozwiązanie finansowe przeznaczone dla każdego seniora, który posiada na własność nieruchomość: dom, mieszkanie, grunt, spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu lub prawo użytkowania wieczystego.

Zasady renty dożywotniej są oparte o przepisy Kodeksu Cywilnego. W ramach umowy zawieranej w formie aktu notarialnego z określonym funduszem hipotecznym senior otrzymuje świadczenie pieniężne wypłacane dożywotnio w równych (np. comiesięcznych) transzach lub jako zastrzyk dużej gotówki zasilającej domowy budżet (wypłacanej w jednej lub kilku partiach). Na mocy umowy senior przenosi prawo własności do nieruchomości na fundusz hipoteczny, ale ma prawo dożywotniego zamieszkiwania w swoim lokum, co gwarantuje mu tzw. służebność osobista mieszkania. Po zawarciu umowy podatek od nieruchomości czy opłata z tytułu użytkowania wieczystego nie spoczywają na seniorze.

Wysokość renty dożywotniej zależy od wartości nieruchomości, wieku i płci seniora – jeżeli jest ona wyższa od czynszu to podlega kwartalnej waloryzacji. Wartość wypłacanych świadczeń wyliczana jest indywidualnie i waha się od kilkuset do kilku tysięcy złotych miesięcznie.

Finansowanie pobytu w domu opieki społecznej

Dom pomocy społecznej świadczy usługi bytowe, opiekuńcze, wspomagające i edukacyjne na poziomie obowiązującego standardu, w zakresie i formach wynikających z indywidualnych potrzeb osób w nim przebywających.

Organizacja DPS oraz zakres i poziom usług przez niego świadczonych uwzględnia w szczególności wolność, intymność, godność i poczucie bezpieczeństwa mieszkańców domu oraz stopień ich fizycznej i psychicznej sprawności. DPS-y w zależności od tego, dla kogo są przeznaczone, dzielą się na następujący typy domów dla:

- osób w podeszłym wieku;
- osób przewlekle somatycznie chorych;
- osób przewlekle psychicznie chorych;
- dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie;
- dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie;
- osób niepełnosprawnych fizycznie.

Pobyt w DPS-ie jest odpłatny do wysokości średniego miesięcznego kosztu utrzymania, który:

- w domu pomocy społecznej o zasięgu gminnym - ustala wójt (burmistrz, prezydent miasta) i ogłasza w wojewódzkim dzienniku urzędowym, nie później niż do dnia 31 marca każdego roku;
- w domu pomocy społecznej o zasięgu powiatowym - ustala starosta i ogłasza w wojewódzkim dzienniku urzędowym, nie później niż do dnia 31 marca każdego roku;

- w regionalnym domu pomocy społecznej - ustala marszałek województwa i ogłasza w wojewódzkim dzienniku urzędowym, nie później niż do dnia 31 marca każdego roku.

Obecnie to kwota około 2 500 zł.

Opłaty za pobyt w DPS-ie pokrywają w kolejności:

- mieszkaniec domu, a w przypadku osób małoletnich przedstawiciel ustawowy z dochodów dziecka,
- małżonek, zstępni przed wstępnymi,
- gmina, z której osoba została skierowana do domu pomocy społecznej - przy czym małżonek, zstępni, wstępnie oraz gmina nie mają obowiązku wnoszenia opłat, jeżeli mieszkaniec domu jest w stanie ponieść pełną odpłatność.

Rodzina jest zwolniona ze współpłacenia, jeżeli jej dochody w przeliczeniu na członka rodziny są niższe niż 250 % kryterium dochodowego (ustalanego corocznie) oraz w uzasadnionych przypadkach, np. długotrwałej choroby lub gdy rodzina utrzymuje się z jednego wynagrodzenia.

Część druga

Opis funkcjonowania punktu konsultacji prawnych dla seniorów

Wprowadzenie

Utworzenie stałego punktu konsultacji prawnych powinno być poprzedzone rozmowami, w których pokazuje się seniorom, członkom ich rodzin i opiekunom wartość płynącą ze spotkań z prawnikiem. Podczas takich wstępnych rozmów warto wskazać przykładowe sprawy, w których może przydać się pomoc prawna. Okazuje się bowiem, że skorzystanie z konsultacji prawnych rzadko jest „pierwszą potrzebą” seniorów, jest raczej tak zwaną „potrzebą nieświadomioną” – by seniorzy zdecydowali się na skorzystanie z pomocy prawnej ktoś, komu ufają, musi uświadomić im wcześniej wartość płynącą z takiego doradztwa.



Organizacja pracy w punkcie

Za zorganizowanie pracy punktu konsultacji prawnych odpowiada Zarząd – zadaniem jego członków jest nawiązanie współpracy z prawnikiem, posiadającym kompetencje pozwalające na efektywne wsparcie seniorów w zagadnieniach prawnych, które są dla nich najbardziej interesujące.

Dobrze, aby wybrana osoba była też osobowościowo zdolna do pracy z osobami starszymi – potrafiła zawile prawne zagadnienia tłumaczyć w przystępny i zrozumiały sposób.

Dodatkowym atutem wybranej osoby, który ułatwia zbudowanie więzi i zdobycie zaufania seniora może być interesowanie się sportem czy sportowa przeszłość (na przykład trenowanie tej samej dyscypliny sportu co senior, reprezentowanie tego samego klubu).

Jeśli to tylko możliwe dobrze ustalić stały dzień, w którym możliwe jest umawianie się na konsultacje prawne. Dzięki temu łatwiej świadczyć swoją pomoc zarówno prawnikowi jak i wolontariuszowi, którego zadaniem jest zorganizować przejazd seniora na i ze spotkania z doradcą. Ustalenie stałych godzin doradztwa nie oznacza, że radca prawny czy adwokat każdorazowo stawia się we wskazanym miejscu – nie ma potrzeby go angażować, jeśli w danym dniu żaden z seniorów nie umówił się na konsultacje. Istnienie stałego punktu doradztwa oznacza, że senior ma, po wcześniejszym (przynajmniej tydzień wcześniej) umówieniu się możliwość skorzystania z doradztwa prawnego.

Punkt konsultacji prawnych może przykładowo funkcjonować w siedzibie klubu sportowego czy stowarzyszenia byłych zawodników – ważne jest by konsultacje odbywały się poza domem seniora zależnego, bo konieczność wyjścia z domu, odbycia spotkania w miejscu

publicznym przyczynia się do wzrostu aktywności społecznej oraz podejmowaniem aktywności spoza codziennej rutyny.

Minimalna liczba godzin konsultacji, które należy zapewnić każdemu z seniorów to 2 godziny.

Wolontariat

Prowadzenie punktu konsultacji prawnych w siedzibie klubu lub stowarzyszenia byłych zawodników wymaga sprawnej logistyki, za którą odpowiadają poszczególni wolontariusze, opiekujący się seniorami. Rolą każdego z wolontariuszy jest ustalenie ze swoim podopiecznym terminu i zakresu tematycznego konsultacji oraz zorganizowanie dla niego przejazdu na i ze spotkania z prawnikiem.

W czasie testowania modelu prawnik wykonujący usługę doradztwa otrzymywał za swoją pracę wynagrodzenie – możliwe jest jednak również takie zorganizowanie sieci parterów, że również doradca będzie świadczył swe usługi w ramach wolontariatu.

Współpracę z wolontariuszami należy uregulować w oparciu o zapisy ustawy o pożytku publicznym i wolontariacie.

Czas pracy w punkcie

Każdy z seniorów powinien mieć możliwość skorzystania z co najmniej 2 godzin stacjonarnych konsultacji z prawnikiem. Zarząd powinien, na podstawie ustaleń z doradcą,

wyznaczyć jeden dzień w tygodniu, w którym wolontariusze mogą dla seniorów umawiać spotkania z prawnikiem.



Zakres wsparcia w punkcie

Prowadzone przez prawnika konsultacje dotyczyć będą najczęściej tematyki takiej jak:

- prawo spadkowe,
- zasady odwróconej hipoteki,
- zasady renty dożywotniej,
- finansowanie pobytu w domu pomocy społecznej.

Warto, by w ramach wykonywanej usługi, prawnik nie ograniczał się tylko do udzielenia konsultacji czy porady, ale również – gdy to jest niezbędne – wykonał daną czynność prawną (np. pomógł w sporządzeniu testamentu).

Pozyskiwanie partnerów

Funkcjonowanie punktu konsultacji prawnych wymaga współpracy:

- prawnika (radcy prawnego, adwokata), który dostarcza wiedzę merytoryczną,
- wolontariusza zapewniającego przejazd seniora na i ze spotkania z ekspertem
- członków zarządu klubu, który zapewniają miejsce odbywania się spotkań oraz czuwają nad organizacyjnymi aspektami funkcjonowania punktu.

Zaangażowanie się każdej z tych trzech stron pozwala na sprawne i efektywne działanie punktu.

Możliwe jest też dodatkowe poszukiwanie rozwiązań, które możliwe są w lokalnym, wynikającym z różnego rodzaju uwarunkowań: na przykład nawiązanie współpracy z kancelariami prawnymi czy organizacjami pozarządowymi organizującymi doradztwo prawne w ramach rządowych i samorządowych programów pomocy prawnej.

Kontaktowanie się z odbiorcami

Korzystanie z konsultacji prawnych rzadko jest „pierwszą potrzebą” seniorów – by zdecydowali się na skorzystanie z pomocy prawnej ktoś, komu ufają, musi uświadomić im wcześniej wartość płynącą z takiego doradztwa. W pierwszej fazie organizacji punktu konsultacji prawnych konieczne jest więc zaangażowanie się członków zarządu oraz tych członków organizacji, którzy najlepiej znają się z seniorami. Na etapie korzystania z punktu kluczową rolę mają do odegrania wolontariusze – opiekunowie seniorów, którzy umawiają

terminy konkretnych spotkań, przypominają o zbliżających się terminach oraz organizują przewóz na oraz ze spotkania.



Szczegóły funkcjonowania punktu w okresie testowania innowacji

Punkt konsultacyjny prawnych utworzono w siedzibie kancelarii prawnej adwokata, który obsługiwał seniorów. Dzięki temu organizacja nie musiała ponosić kosztów korzystania z lokalu – nie powodowała też problemów sytuacjach, gdy ze względu na złe samopoczucie senior nie mógł stawić się na umówione wcześniej spotkanie.

Adres kancelarii przekazano seniorom. Ustalono też dzień oraz stałe godziny funkcjonowania punktu konsultacyjnego (wtorki, w godzinach 15.45 – 16.45).

Uzgodniono, że – by umówić się na konsultacje – seniorzy lub ich opiekunowie kontaktowali się z wolontariuszem i ustalali godzinę, w której senior zostanie odebrany oraz godzinę, w

której zostanie odwieziony do domu. Senior lub członkowie jego rodziny informowali też wolontariusza o temacie konsultacji – on z kolei przekazywał tę informację członkom zarządu oraz prawnikowi.

Prowadzący konsultacje adwokat prowadził również dla seniorów zajęcia warsztatowe, które odbywały się w siedzibie klubu (na stadionie Pogoni Szczecin).

W okresie testowania innowacji odbyło się w sumie 12 indywidualnych i grupowych konsultacji prawnych.